

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 402/2014-11.

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júla 2014 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatočného protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Galanta a jeho uznesením sp. zn. 16 Er 629/2012 zo 4. mája 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. februára 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv

podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj namietaného porušenia čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) a jeho uznesením sp. zn. 16 Er 629/2012 zo 4. mája 2012 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Napadnutým uznesením okresný súd vylúčil exekútora JUDr. Rudolfa Krutého z vykonávania exekúcie v označenom konaní z dôvodu, že bol zamestnancom účastníka exekučného konania (v danom prípade sťažovateľky ako oprávnenej), čo podľa názoru okresného súdu zakladá dôvod na jeho vylúčenie.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza, že *„v záujme vymoženia jednej zo svojich finančných pohľadávok, ktorá vznikla na základe poskytnutej pôžičky fyzickej osobe... a ktorej pravosť čo do dôvodu a výšky bola autoritatívne deklarovaná rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu... viedol prostredníctvom súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého... exekúcie.“*

Okresný súd napadnutým uznesením *«ex offo rozhodol o vylúčení sťažovateľa (správne má byť uvedené „súdneho exekútora“, pozn.) z vykonávania exekúcie. Práve označené uznesenie a postup všeobecného súdu, ktorý viedol k jeho vydaniu, sťažovateľka napáda z hľadiska porušenia jej základných, nižšie definovaných, práv...»*.

Sťažovateľka tvrdí, že okresný súd svojím postupom v označenom konaní a napadnutým uznesením porušil jej práva, konkrétne:

«A. právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“);

B. právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“);

C. právo vlastniť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy;

D. právo na pokojné užívanie majetku zaručené čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru;

E. zákaz diskriminácie ustanovený čl. 14 Dohovoru. ...»

Sťažovateľka poukazuje na to, že je „poškodenou osobou a teda subjektom, ktorý disponuje právom podať individuálnu sťažnosť a zároveň subjektom, ktorého základné práva majú byť ochránené rozhodnutím ústavného súdu“.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka zdôvodňuje, v čom podľa nej spočíva porušenie jej v sťažnosti označených práv tvrdiac, že postup okresného súdu v označenom konaní a napadnuté uznesenie „nelegitímne a nelegálne limitovali práva sťažovateľa, najmä jeho právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy a právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru a to v takej miere, že je to v právnom štáte neprípustné. Je tomu tak preto, že všeobecný súd:

a) bez toho aby upovedomil sťažovateľa o Náleze ústavného súdu zo dňa 13. 04. 2011, sp. zn.: III. ÚS 322/2010-37;

b) bez toho aby vykonal akékoľvek dokazovanie v otázke subjektívnej alebo objektívnej zaujatosti sťažovateľa vo veci alebo v pomere k účastníkom exekučného konania;

c) bez toho aby existovali akékoľvek racionálne pochybnosti o legálnom a legitímnom postupe súdneho exekútora v exekúcii;

d) bez toho aby existovali oprávnené obavy sťažovateľa alebo povinného o legálny priebeh exekúcie;

e) bez toho aby umožnil sťažovateľovi s cieľom ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu vyjadriť sa k otázke zaujatosti a to aj na podklade konkrétnych dôkazov a rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn.: III. ÚS 322/2010; rozhodol s konečnou platnosťou (podľa ust. § 30 ods. 10 Exekučného poriadku proti rozhodnutiu všeobecného súdu o námietke zaujatosti exekútora nemožno podať opravný prostriedok) o právnom postavení sťažovateľa, pričom toto rozhodnutie vyvolalo právne účinky do budúcnosti a definitívne zbavilo sťažovateľa možnosti dosiahnuť vymoženie svojej pohľadávky výkonom exekučnej činnosti realizovanej súdnym exekútorom – JUDr. Rudolfom Krutým.“.

Osobitne sťažovateľka upozorňuje na skutočnosť, že „Okresný súd... neaplikoval na zistený skutkový stav relevantnú právnu normu, ktorou bolo ust. § 30 Exekučného poriadku, osobitne jeho odseky 5 a 6 a bez existencie racionálnych obáv o legálny a legitímny priebeh exekúcie, bez posúdenia splnenia formálnych a materiálnych

podmienok námietky zaujatosti a bez uskutočnenia testu objektívnej a subjektívnej stránky zaujatosti súdneho exekútora, uspokojujúc sa len s polemickým názorom ústavného súdu ktorý bol vyjadrený v Náleze zo dňa 13.04.2011, sp. zn. III. ÚS 322/2010-37, s konečnou platnosťou rozhodol. Okresný súd... vydal rozhodnutie bez aplikácie relevantnej právnej normy a bez vykonania dokazovania, čím porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu.“.

V nadväznosti na to sťažovateľ zdôrazňuje, že „Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vôbec nie je zrejmé, akou úvahou súd dospel jednoznačne a nepochybné k tomu, že súdny exekútor je zaujatý voči sťažovateľovi – obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o. Sťažovateľ tvrdí, že ak by aj určité úvahy boli obsahom odôvodnia uznesenia, nie je možné na nich prihliadať ako na také, ktoré majú vyvolať právne účinky vylúčenia súdneho exekútora z výkonu exekúcie. Právna úprava výberu exekútora neumožňuje exekučnému súdu vylúčiť súdneho exekútora z vykonávania exekúcie pre pomer k oprávnenému! Oprávnený si legálne vyberá exekútora (§ 38 a § 39 Exekučného poriadku), pričom nikdy nejde o náhodný výber, ale výber založený na pomere oprávneného k exekútorovi, pretože oprávnený je vedený pri výbere vnútornými úvahami o spoľahlivosti, dôvere a lojálnom prístupe!“.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti ďalej uvádza, že „vzhľadom k skutočnosti, že Exekučný poriadok nepripúšťa, aby sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu Okresného súdu ... odvolanie alebo iný účinný opravný prostriedok, je splnená formálna podmienka upravená ust. § 53 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z.“.

Sťažovateľka namieta tiež porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, pretože „Všeobecný súd svojím rozhodnutím, ktoré bolo vydané v konaní vedenom bez dodržania zásad spravodlivého súdneho procesu, obmedzil majetkové práva sťažovateľa takým spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s článkom č. 20 ods. 1 Ústavy SR a článkom č. 1 Protokolu č. 1 Napadnutým rozhodnutím všeobecného súdu došlo k reálnemu ohrozeniu majetku sťažovateľa existujúceho v podobe pohľadávky a jej príslušenstva a taktiež došlo k zníženiu majetku sťažovateľa o majetok vynaložený na výkon exekúcie zvoleným súdnym exekútorom. Sťažovateľ mal teda v zmysle článku č. 20 ods. 1 Ústavy SR a článku č. 1 Protokolu č. 1

majetok chránený Dohovorom o ktorý však nelegálnym postupom a rozhodnutím všeobecného súdu bez akejkoľvek náhrady prišiel.“.

Sťažovateľka namieta aj porušenie čl. 14 dohovoru tvrdiac, že „aj keď výkon a ochrana jeho práva na spravodlivý súdny proces mala byť rovnaká, mal v konaní pred všeobecným súdom výrazne nevýhodné postavenie a bolo s ním zaobchádzané odlišne. Sťažovateľ však bol, a to najmä vzhľadom k faktu, že všeobecný súd rozhodoval o jeho práve na výkon súdneho rozhodnutia zvoleným exekútorom a toto rozhodnutie výrazne ovplyvnilo jeho právne postavenie, účastníkom konania rovnako ako povinný. Z okolností daného prípadu nemožno vyšpecifikovať také skutočnosti, ktoré by mohli objektívne a rozumne ospravedlniť takéto odlišné zaobchádzanie. Odlišné zaobchádzanie so sťažovateľom nemožno ospravedlniť jeho iným postavením (postavením oprávneného), pretože takýto dôvod je priamo Dohovorom špecifikovaný ako dôvod zakázaného odlišného zaobchádzania.“.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že jej v petite sťažnosti označené práva, resp. označené články ústavy a dohovoru boli napadnutým uznesením a postupom okresného súdu predchádzajúcim jeho vydaniu porušené, a zároveň navrhuje, aby bolo napadnuté uznesenie okresného súdu zrušené. Sťažovateľka sa napokon domáha aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd v úvode konštatuje, že sťažnosť sťažovateľky bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal

popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Pokiaľ ide o napadnutý postup okresného súdu a ním vydané uznesenie o vylúčení súdneho exekútora z vykonania exekúcie, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že v napadnutom konaní konal a rozhodoval vyšší súdny úradník, a preto proti tomuto uzneseniu bolo možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok, čo sťažovateľka zrejme nevyužila. Napadnuté uznesenie okresného súdu, ako aj sťažovateľkou namietaný postup, ktorý vydaniu rozhodnutia predchádzal, bol na základe odvolania preskúmateľný zákonným sudcom v uvedenej veci podľa § 374 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, keďže ako to z kópie napadnutého uznesenia vyplýva, o vylúčení súdneho exekútora rozhodoval poverený vyšší súdny úradník, proti rozhodnutiu ktorého je v zmysle uvedeného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku vždy prípustné odvolanie. S prihliadnutím na to bolo preto potrebné túto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd v závere, nad rámec svojho odôvodnenia dodáva, že aj v prípade, keď by nebolo možné konštatovať nedostatok svojej právomoci, bolo by potrebné sťažnosť sťažovateľky odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť, pretože o tomto právnom probléme v porovnateľných veciach sťažovateľky ústavný súd už rozhodoval a konštantne identifikoval uvedený dôvod odmietnutia obdobných sťažností sťažovateľky (napr. sp. zn. II. ÚS 3/2012, I. ÚS 113/2012, I. ÚS 137/2012, II. ÚS 592/2011, IV. ÚS 252/2012, III. ÚS 108/2014).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2014